

Nieuw in de Jan Verwey Bibliotheek

Hoogenstein L. & Meesters G. 2009. *Handboek Vogels van Nederland*. KNNV Uitgeverij, Zeist. 318 p. Prijs € 29,95 (korting voor leden Vogelbescherming Nederland en KNNV).

Dit boek is een vertaling en bewerking van het Deense boek *Gyldendals fuglebog* van Benny Génsbøl, dat eerder dit jaar verscheen. Het is een goed idee van de KNNV Uitgeverij geweest om dit aantrekkelijke, rijk geïllustreerd boek op de markt te brengen.

Veel vogelliefhebbers hebben tegenwoordig een goede veldgids, zeker nadat de ANWB-gids op de markt kwam. In een veldgids wordt evenwel niet ingegaan op zaken als trek, broeden en bedreigingen.

Het boek dat hier wordt besproken, verenigt zaken als herkenning, voorkomen, trek, leefgebied, voortplanting en gevoeligheden in één boek. Wat dat betreft zal het zeker in een behoefte voorzien. Hier ligt een fraai vormgegeven boek, rijk geïllustreerd, met een schat aan informatie en ook nog eens voor een schappelijke prijs.

Natuurlijk valt in elk boek wel een slordigheid te ontdekken, maar in dit boek is de slordigheid bepaald storend. Dat begint al met de bijschriften van illustraties. Zo staat bijv. op p. 6 een juv. Torenvalk afgebeeld, maar het woord Torenvalk ontbreekt. Bij de foto van een man IJseend (met lange staart) staat "vrouwje IJseend".

Bij het vrouwje Grauwe Franjepoot staat onder de tekening "vrouwje" en boven de tekening "juv." Slordigheid heeft ook meegespeeld bij de spellingscontrole. Na enkele pagina's valt bijvoorbeeld al op dat "foerageren" en "fourageren" beide gebruikt worden.

De Stormmeeuw werd "gepredeert" en in het noorden broedt de "Roodsteerblauwborst". Het is een goede zaak om bij de wetenschappelijke namen de lijst van de DBA (Dutch Birding Association) te volgen, maar dat is achterwege gelaten bij de Zwartkopmeeuw.

In de rubrieken Voorkomen en Trek is het bij de meeste soorten gelukt de Nederlandse situatie goed te karakteriseren. Bij veel soorten is actuele informatie verwerkt. Toch is hier en daar de omschrijving van het voorkomen in ons land niet geslaagd te noemen. Zo is bijvoorbeeld te lezen dat de Drieteenmeeuw een talrijke zomergast is. Van

de Kleine Rietgans wordt niet gezegd dat in november vrijwel de gehele Spitsbergenpopulatie (bijna 50.000 ex.) in Friesland verblijft. Bij de Brandgans wordt de winterpopulatie geschat op meer dan 200.000 (is bijna een half miljoen). Bij de Drieteenstrandloper wordt vermeld dat er in de trektijden 5000 ex. in ons land verblijven en in de winter circa 1000 ex. Dat laatste aantal wordt soms al overtroffen op het Noordwijkse strand! Het lijkt er sterk op dat niet gekeken is naar de gegevens in recente watervogelrapporten

van SOVON.

Zo is in het rapport over 2006/2007 te lezen dat in mei bijna 20.000 Drieteenstrandlopers in ons land verbleven en dat er in december-januari ruim 6000 ex. aanwezig waren.

Naast tekeningen en foto's is bij alle soorten ook een kaartje opgenomen. Daarvoor wordt een keuze gemaakt uit vier typen. Beslist verwarrend zijn de kaartjes van de "Relatieve dichtheid". Dit zijn kaartjes die overgenomen zijn uit de *Atlas van de Nederlandse broedvogels* (2002) en slaan dus uitsluitend op het broedseizoen. In de toelichting bij de kaartjes wordt echter gezegd dat dit voor het gehele jaar geldt en dat "de trefkans in de loop van het jaar verandert". Ook de kaartjes "Algemeen verspreidingsbeeld" roepen hier en daar vragen op. Zo komt de Zwarte Zee-eend niet voor langs de Hollandse kust, maar de Grote Zee-eend wel.

Tenslotte een opmerking over de m.i. wat ongelukkige eerste zin uit het boek. Daar staat: "Dankzij het vele werk van Vogelbescherming Nederland, SOVON en vele duizenden vogelliefhebbers is goed bekend hoe de Nederlandse avifauna zich ontwikkelt." Dat vele werk is voornamelijk uitgevoerd door duizenden vrijwilligers (verenigd in Vogel Werkgroepen en samenwerkend in SOVON) en een legertje beroepskrachten (bij provincies en instanties als het Rijksinstituut voor Kust en Zee en Rijkswaterstaat).

Vogelbescherming Nederland heeft grote verdiensten als het om vogelbescherming gaat, maar dient zich bescheiden op te stellen wat betreft haar rol bij de monitoring van de Nederlandse avifauna.

Jelle van Dijk